De ecclesia militante

a Tūc acceptabis ꝛc. Versus iste ꝑt legi triplicit. Primo ꝺ ecclesia militāte: scꝺo/ꝺ passiōe christi: tertio ꝺ ecclesia triūphāte. a Tūc. i. murꝰ eccl̃ie militātꝰ ꝓstituꝰ firmit̃ sup firmā petrā christū: b Acceptabis sacrificium iustiçie. i. iusticia erit tibi sacrificiū acceptabile. c Oblationes. i. martha: ꝛ ei similes q̃ se non totos offerūt: d Et holocausta: perfecti ꝛ ꝓtēplatiui. ſ. maria: et ei similes qui se totos offerūt: erūt tibi acceptabile sacrificium.

Alt holocaustomata

a Tūnc acceptabis sacrificiū
b iusticie/ oblationes ꝛ holocau
c sta: tūnc imponēt sup altare
f tuū vitulos. In finem in
g tellectus dauid cum venit
h

e Et tunc/ sacerdotes/ f Imponēt. i. istruēt: h Vitulos. i. adultos ꝛ lasciuos: g Sup altare tuū/ in fide: Vel plati ꝛ maiores ecclesie: Imponēt vitulos. i. ꝑdicatores mugientib⁹. i. ꝑdicationē ꝺrbē implētes: g Sup altare tuū. i. ī ecclesia militanti. Alludit historie/ cū dic̃: Imponent sup altare tuū vitulos.

De christo

Vel ꝺ passiōe christi: a Tūc/ cum aduenerit tps grē/ non accipies sacrificiū pecudū: Sz b Acceptabis sacrificiū iusticie. i. passionē christi. c Oblationes/ miores: d Et holocausta/ eos. ſ. q̃ abnegātes semetipos: christū nudū nudi sequunt: e Tūc imponēt sup altare tuū. i. sup corda sua: h Vitulos/ labior. ſ. laudes. i. te ex toto corde laudabūt. Osee. vltꝰ. b. Reddem⁹ vitulos labiorū nr̄or.

De ecclesia triūphante

Vel de ecclesia triūphāti/ sic: a Tūc. i. ꝓstituꝰ muris cęlestꝰ hierusalē. ſ. cognitiōe/ pace/ et charitate: qꝺ erit/ qñ videbim⁹ eū facie ad faciē: b Acceptabis sacrificium iusticie. i. laudis/ q̃ iugis erit. Ps. Beati q̃ habitant ī domo tua dñe: ī secula seculor laudabūt te. c Oblationes. i. minores scti: d Et holocausta. i. maiores/ q̃s ignis diuin⁹ totos absumet. i. feruor charitatꝰ/ erūt tibi acceptabiles. e Et tūc/ angeli tui messores vel apli ꝛ alij ꝑdicatores: f Imponēt vitulos. i. ꝓlos a iugo pcti solutos/ q̃s ipsi ꝑdicatores ꝓuerterūt ad fidē: g Sup altare tuū. i. in cęlesti hierusalē. De q̃ ꝺr ī canone missę: Iube hęc pferri ꝑ man⁹ scti angeli tui in sublime altare tuū ꝛc.

1. Corꝰ. 13. d.

Ps. 83.

* gnat: q̃ ꝛ se eleuat: ꝛ pauptatē quā habet silet: qꝺ autē habet diuitiarū ostētat. Hęc frequent destruit/ q̃cq̃d austeritas disciplinę ēdificauerat: qꝛ ipsis bonis oꝑib⁹ insidiat̃ vt pereant: sicut dic̃ Aug⁹. Et Grego⁹: Valde cauēdū est vitiū qꝺ ꝺ victoria surgit vitior. Post destructionē aūt antiochi reēdificauit iudas machabe⁹: vt habet̃. j. Machab. iiij. g. Judas interꝑtat̃ ꝓfessio: machabe⁹ bellator. Hęc ē ꝓpę fragilitatꝰ cōfessio: q̃ ꝓpię bellat ꝛ pugnat ꝗ supbiā/ ꝛ humilitatē instruit ꝛ ꝓstruit. Alt̃ significat pęnitētiā q̃ bellatrix ē generalit̃ ꝗ vitia. Deinde destruxit eos titus/ q̃ interꝑtat̃ bon⁹ aut lutū: et significat hypocritas: q̃ extra vident̃ boni: intus aūt sūt lutum. Vñ dic̃ eis dñs/ Mat. xxiij. b. Vę vob̃ scribę ꝛ pharisei hypocritę: qꝛ similes estis sepulchris dealbatꝰ q̃ a foris apparēt hoib⁹ speciosa: int⁹ aūt plena sūt ossib⁹ mortuor ꝛ oī spurcicia: Sic ꝛ vos a foris q̃dem paretis hoib⁹ iusti: intus autem pleni estis hypocrisi ꝛ iniquitate. Et postea reēdificauerunt amaçiani: id est transitores sęculi. Deinde destruxit penitus hadrian⁹ equestris. i. nobilitas/ ꝛ militia ꝑlator.

Aliter

a Tūc acceptabis. Nota q̃ dñs acceptat/ sacrificiū iusticie/ in laicꝰ: c Oblationes/ in clericis: d Holocausta/ in religiosis. h Vitulos/ in ꝑlatꝰ. Osee. vltꝰ. b. Reddem⁹ vitulos labior nr̄or. Et nota q̃ dic̃ singularit̃: sacrificiū: Oia q̃ sequunt̃ dic̃ pluralit̃. ſ. oblationes ꝛc. In q̃ notat̃ q̃ dñs plura postulat ꝛ req̃rit a clericꝰ ꝛ religiosis et ꝓlatis q̃ a laicis.

Expositio psalmi. LI.

Q uid gloriaris ī malicia ꝛc. Titulus. In finē intellect⁹ dauid cū venisset doech idumę⁹: et nūciasset sauli: venit dauid in domū abimelech. Ad lr̄am tangit historiā quę habet̃. j. Regꝰ. xxij. b. de fuga dauid ī nobe. Sz meli⁹ ē vt mystice exponat̃. Prius egit ꝓpha de venia pęnitētiū: hic autē agit de pęnis impęnitentiū qui gloriant̃ in malicia: ꝛ significant̃ ꝑ doech idumęū.

Doech enī interꝑtat̃ mor⁹: idumę⁹ terren⁹: qꝛ tales semp mouent̃ ad terrena/ ꝛ pcurāt tradere sctos morti: sicut doech sacerdotes nobe: qꝺ inmit̃ in titulo. Specialit̃ aūt exponit̃ de antichristo/ q̃ ꝑ doech significat̃. Et ꝺr doech. i. mor⁹/ tā passiue q̃ actiue. Passiue: qꝛ ipse mouebit̃. i. cito transibit. Ps. Vidi impiū superaltatū ꝛc. et transiui et ecce nō erat. Actiue: qꝛ ipse mouebit. i. inq̃etabit omēs fideles. Et nota q̃ psalm⁹ iste ꝓncipiū est scꝺę q̃nq̃genę. Hec sine causa: qꝛ ꝑ antithesim rñdet ꝓncipio ꝓmę q̃nq̃genę: qꝺ est psalm⁹ ille: Beātus vir. In illo enī agit̃ ꝺ christo: q̃ est caput oīm bonor: cui⁹ mēbra ꝓdierūt ad ortū anteqũ ipse. In isto aūt agit̃ de antichristo: q̃ est caput oīm malor: et ei⁹ mēbra ꝓdierūt ad ortū ante ipsū. In illo agit̃ ꝺ capite tot⁹ miserationis: et iō ꝓma q̃nq̃gena terminat̃ in psalmo miscēdię. ſ. Miserere. In isto agit̃ de capite totius ꝓditionis: idcirco q̃nq̃gena ista terminat̃ in psalmo iudicij ꝛ dānationis. ſ. Misericordiā ꝛ iudiciū. In cui⁹ fine dicitur de ꝓditiōe malor: In matutino interficiebā oēs pctores terrę: vt disꝑderē de ciuitate dñi oēs opantes iniq̃tatē: Ubi ponit̃ pręteritū ꝓ futuro. ſ. interficiebā ꝓ interficiā. Sūt aūt ī psalmo isto q̃ttuor partitiones. Primo inuehit̃ in doech/ vt fideles roborет. Scꝺo agit de celeri fine iniq̃: ibi: Propterea deꝰ destruet te. Tertio de delectiōe ei⁹ ponit irrisionē ibi: Videbūt. Quarto dic̃ quō circa eam bon⁹ se habeat: ibi: Ego autē. Dicit q̃ ad antichristū siue ad quēlibet antichristianū: ī Quid gloriaris ꝛc. Et ꝑ redarguit eū de trib⁹ malis: videlicet/ de mala volūtate/ ꝺ mala ptāte/ ꝺ mala opatiōe. De q̃b⁹ dic̃ Boeti⁹: et si aliꝗs ꝓbis: Triplici infortunio vrget̃ hūana natura. ſ. q̃ vult malū/ et pōt/ ꝛ facit. Voluntas notat̃/ cū dic̃: Quid gloriarꝰ ī malicia: et in aliꝗs plurib⁹ locꝰ. Ptās/ cū sequit̃: Qui potēs es in iniquitate. Opatio: ibi: Fecisti dolū. Item arguit eum q̃ peccauit cogitatiōe/ locutione/ mentis leuitate/ pręcipiti dictione/ indiscreta pręelectiōe ꝛ obstinatione. Cogitatio ꝛ locutio/ mentꝰ leuitas ꝛ pręceps dictio ꝛ obstinatio/ notāt̃/ cum dicit: Tota die iniusticiā cogitauit lingua tua. Ecce cogitatio per ꝑ q̃ dic̃ cogitauit. Locutio/ ꝑ hoc q̃ dic̃ lingua. Mentis leuitas et ꝑceps dictio in coniūctione horū ꝓbor: cogitauit lingua. Linguę enī nō est cogitare sed cordis: ꝗ in ꝓiūctiōe istor notat̃ q̃ ꝗcito cogitat: tamcito loquit̃: Sicut dicit̃ Eccꝰ. xxj. d. In ore fatuor cor illorum. Obstinatio aūt notat̃ in ꝑ q̃ dic̃: Tota die. i. sine intermissiōe: in q̃ pseuerantia ī malo/ quę est obstinatio intelligit̃. Pręelectio notat̃ ibi: Dilexisti malicia sup benignitatē: iniq̃tatē ꝛc. Postea specificat tria pctā linguę: de q̃b⁹ arguit eū. ſ. loqui inique/ indiscrete ꝛ dolose. De ꝑ dic̃: Q loqui ęq̃tatē. q. d. ꝑ nō vis. De scꝺo sequit̃: Dilexisti oia vba pręcipitationis/ indiscrete loquēdo. De tertio addit: Lingua dolosa. Hęc ergo notant̃ in hac ꝓma partitiōe. Cū admiratiōe ergo magna q̃rit ꝓpha ab antichristo vel q̃libet ei⁹ membro. ī Quid gloriaris ī malicia: q. d. hęc ē magna dementia: Sic̃ si auis gloriarет in laqueo/ aut piscis ī hamo q̃ captus ē. Eccꝰ. ix. c. Sicut pisces capiunt̃ hamo: ꝛ sic̃ aues cōprehendunt̃ laqueo: sic capiunt̃ hoies ī tpe malo. Pctm̃ enī ē ham⁹ q̃ capiunt̃ hoies. Abacuk. j. a. Facies hoīs q̃si pisces maris. Et post de diabolo subdit: Totum in hamo sublevauit. Aug⁹. in li. de agone christiano. Gaudet piscꝰ q̃m hamū non videt ꝛ escā deuorat: ꝗ cū piscator eū adducere cęperit: viscera eius torquent̃ in ꝓmo. i. ꝓmū: deinde ab oī lętitia sua ꝑ ipsaz escā de q̃ lętat⁹ ē/ ad ꝓsūptionē trahit̃. Sic sūt oēs q̃ ꝺ tpalib⁹ bonis brōs se putāt: hamū enī accęperūt/ ꝛ cū illo sibi vagant̃: veniet tps q̃m sentiēt q̃ta tormēta cū auiditate deuorauerūt. Pctm̃ enī ham⁹ ē: quē hō in hac vita cū auiditate deuorat: ꝛ sic ī fine piscāte diabolo/ extrahit̃ ꝛ torquet̃. Ire nō ē gloriādū in malicia: sed potiꝰ flēdū: Quia sicut dic̃ Hiero⁹:

Ps. 36.

Alt̃ tet

Ps. 1.

Ps. 100.

Partitio psalmi

nihil adeo deo

nihil adeo deo displicet/ sic ceuix erecta post pctm. Et quo
liceret gloriari i malicia/ cu nõ liceat gloriari i sapia vel diui/
tijs vel fortitudie: Unde Hiere.ix.g. Nõ gloriet sapiẽs i sapia
sua: t nõ gloriet fort/ i fortitudie sua: t nõ gloriet diues i di/
uitijs suis. Eccj.xix.a. Qui gaudet i iniqtate t i malicia: de/
notabit: id est de nota
christi delebitur: fm
illud: Deleant ō libro
†Ps.68. viuentiũ. b Qui
potens es in ini/
quitate. i. in ebrie/
tate t alijs peccatis.
Esa.v.e. Ue qui po/
tentes estis ad biben/

a mãlicia: q̃ pōtẽs es i iniqta/
te. Tota die iusticiã cogita/
uit lingua tua: sic nouacula
g acuta fecisti dolũ. Dilexisti
b maliciã sup benignitatẽ: ini/
i qtãtẽ magl q̃ loqui equita/
k tem. Dilexisti omnia verba
l †precipitationis: lingua do/
m n losa. Propterea deus de/
o struet te in finem: euellet te

dũ vinũ: viri fortes ad miscẽdũ ebrietatẽ. Uel/ Iniqtas/ ō
suba terrena. Lucl.xvj.c. Facite vob amicos ō mãmona ini/
qtat/. Et ōz iniqtas: qz nõ eqlẽ faciẽ habet: Nõ enĩ fortuna
arridet hoĩ: mõ se subtrahit. Gen.x.b. Nimroth cepit eẽ potẽs
i terra. Nemroth interptat apostata: et significat diabolum.
De diabolo De diabolo: a Quid gloriaris i malicia/ ad tuã sug/
gestionẽ ppetrata: Prouer.ij.c. Letant cũ malefecerit t exul
Ps.12. tãt i rebꝰ pessimis: Ideo q̃si pq̃rẽdo ozat ecclia. Usq̃q̃ exal/
tabit inimicꝰ meꝰ sup me: respice t exaudi me dñe deꝰ meus:
neq̃ dicat iimicꝰ meꝰ p̃ualui aduersus eũ. Maxime aũt glo/
riat diabolus/ q̃ decipit aliquẽ p̃latũ vl clericũ. Unde Esa.x.
c. dic: Quõ inuenit manꝰ mea regna idoli: sic t simulacra eo/
rũ de hierusalẽ t de samaria: Nunq̃d nõ sicut feci samarie t
idol eiꝰ: sic faciã hierusalẽ t simulacris eiꝰ: b Qui potẽs
es i iniqtate/ ppetrãda/ suggerẽda/ occultanda. Job.xlj.d.
Nõ est sup terrã ptãs q̃ cõparet ei: q̃ factꝰ ẽ vt nullũ timeret.
De tyranno Itẽ ō q̃libet tyrãno. a Quid gloriari i malicia/ exer/
cita: b Qui potẽs es i iniqtate. i. sup iiquos tãtũ. Ro.
xiij.b. Si malũ facis time: non enĩ sine cã gladiũ portat: dei
enĩ minister ẽ/ vindex in irã ei q̃ malũ fac. Esa.x.d. Nunq̃d glo
De inuido riabit securl ꝯ eũ q̃ secat i ea: De q̃libet iuido: a Quid
gloriari in malicia/ culpe t penẽ alteriꝰ. Prouer.xvij.a.
Qui i ruina letat alteriꝰ: nõ erit ipunitꝰ. b Qui potẽs
Ps.55. es i iniqtate/ alteriꝰ enarrãda t palãda cũ ãignẽto. Ps.
De vsurario Iniqtatẽ meditatꝰ ẽ in cubili suo: astitit tc. De vsurario.
a Quid gloriaris i malicia. i. i pecunia male acq̃sita:
Eccj.x.d. Qui gliat in suba/ pauptatẽ vereat. j. Machab.ij
g. Gloria eoz sterꝰ ẽ t fimis. b Qui potẽs es i iniqta
te. i. i pecũia iniq acq̃sita/ t ineqlit possessa. Lucl.xvj.c. Fa/
cite vob amicos tc. Sz h ptãs caduca ẽ t trãsitoria: Illa aũt
pmanẽs: ō q̃ Lucl.xix.c. Et tu esto sup q̃nq̃ ciuitates. c To
ta die iusticiã cogitauit lingua tua. i. stati vt cogita/
uerit/ loqt. Potẽs enĩ esse pbat in iniqtate/ q̃ nõ fatigat nec
cessat cogitare t loq iniusticiã. Eccj.xix.b. A facie fbi pturit
fatuꝰ/ tanq̃ gemitꝰ part/ infãtl: sagitta infixa femoz canis: sic
fbũ i corde stulti f Sic nouacla acuta fecisti dolũ.
Hoc ō antichristo specialit dici põt: Quia sic nouacla acuta
pmittit inouationẽ faciei quã radit: quã tñ nõ innouat/ s lę/
dit: sic antichristꝰ faciet dolũ pmittẽdo btitudinẽ terrenoz: q̃
btitudo nõ est. Uñ de ipo ōz/ Danielꝰ.viij.g. Dolꝰ in mãu eiꝰ
diriget. Uniuersalit aũt ōz ō oibꝰ malꝰ t diuitibꝰ huꝰ tpis: qz
sic nouacula acuta radẽs pilos t supflua/ alleuiat hoĩem: sic
genꝰ malozꝰ aufert sctis inutilẽ sarcinã diuitiarũ. Uñ Esa.vij
d. Radet dñs i nouacula pducta i his q̃ trãsflumẽ sunt i re/
ge assyriozꝰ caput: t pilos t pedes t barbã vniuersam. De
De diabolo Diabolo. c Tota die. i. toto tpe: quia nihil aliud facit.
d Cogitauit iiusticiã. i. cogitare fac. e Lingua tua. i.
suggestio tua. Hiere.ix.c. Sagitta vulnerãs lingua eoz. i. de/
monũ vel detractoz. f Sic nouacla acuta fecisti do/
lũ/ sub specie boni malũ suggerẽdo. Esa.xxxij.b. Coz eiꝰ fa/
ciet iniqtatẽ vt pficiat simulationẽ. Nota pprietates nouacu
lę bis fsibꝰ. Lene/ secãs/ venẽ/ coit i se/ vulnera/ barba/ Lym/
pha tepẽs/ pozci tergoza/ docta manꝰ. Hęc sũt notãda i tem/
ptatiõe diaboli. Est enĩ lenis: fm illud Prouer.xxij.d. In/
gredit blãde. Itẽ est secãs. Eccj.xxj.a. Quasi rhõphęa bis
acuta oĩs iniqtas. Cõtra qō ōz Eçech.v.a. Sume tibi gladi

um acutũ radẽtẽ pilos tc. Itẽ vẽtrẽ habet latũ: et tẽptatio vẽ
tris maxia ẽ. j. Corl.vj.c. Esca vẽtri: t venẽ escis. Et ad lfaz
hęc nouacula. s. venẽ bñ radit pilos tpaliũ: qz abyssus abyssũ Ps.41.
iuocat. Itẽ coit i se occultãdo aciẽ suã: t diabolus occulte rem
ptat. Uñ figurat p ioab. ij. Regl.xx. c. q̃ interptat inimicꝰ: q̃
tenuit mãu dexta mẽ/
tũ amasę q̃si osculans
eũ: pozro amasa ñ ob/
seruauit gladiũ quez
hẽbat ioab: q̃ pcussit Al' † submersio/
eũ in latere t effudit i nis linguã do/
testina eiꝰ i tra/ t moz losam
tuꝰ ẽ. Itẽ vulnera fac:
cũ tñ bonꝰ chirurgicꝰ
potiꝰ excidat putrida mẽbra vt vulnera psolidet. Eccj.xxvij.
d. Plaga dolosi diuidet vulnera. Itẽ nouacula tollit barbã:
sic diabolꝰ vigozẽ fortitudis. ij. Regl.x.a. Tulit anon seruos
dauid rasitq̃ dimidiã ptẽ barbę eoz. Sz aq̃ tepẽs p̃cedit ra/
surã. i. adulatio. Prouer. ij. c. Mollit sermões suos. Et i Ps
Mollitꝰ sũt sermões eiꝰ sup oleũ/ ecce tepefactio: et ipi sũt ia/ Ps.54.
cula/ ecce rasura. Itẽ hz philatoziũ ō cozio pozci. Job.xv.c.
Pingui ceruice armatꝰ ẽ. Itẽ manꝰ ẽ docta ad decipiendũ.
Danielꝰ.viij.g. Dolꝰ i mãu eiꝰ dir. igeꝰ Iõ phibet Numeri
vj.a. Nouacula nõ trãsibit sup caput eiꝰ. Ne eodẽ etiã habe
tur/ Judicl.xiij.a. et. j. Regl. j. b. g Dilexisti maliciã.
Hoc ẽ ptra naturã: qz naturale ẽ diligere bonũ/ t maliciã odi/
re. Job.xx.b. Cũ dulce fuerit i oze eiꝰ malũ: abscõdit illud sb
lingua sua. Job.iij.c. Venit lux i mũdum/ t dilexerũt hoĩes
magl tenebras q̃ lucẽ. h Sup benignitatẽ: Ecce pec/
catũ in spñsctñ. Sap. j. b. Benignꝰ ẽ spũs sapię. Gal.v.d.
Fructꝰ aũt spũs benignitas. i Iniqtatẽ magl q̃ loq
eqtatẽ: Ecce pctñ in filiũ: qui ōz ybũ t eqtas. Job.xxiij.b
Eqtatẽ ponat ꝯ me/ christũ. s. k Dilexisti oia vba p̃ci
pitatiõis. Hic notat pctñ ptra pzem/ q̃ genuit ybũ eternũ
stabile: in q̃ oia creauit t stabiliuit. Scõm illud Ps. Et tu in Ps.101.
p̃ncipio dñe terrã fũdasti. Uerba aũt p̃cipitatiõis dicunt ac/ Heb.1.c.
tiue t passiue. Passiue/ sicut. s. dictũ est. s. pręcipitata. Acti/
ue/ videlicet p̃cipitãtia: qz p̃cipitat in malũ ipsum loquentẽ:
fm q̃ dicit/ Prouer.xiij.a. Qui incõsiderat ẽ ad loquendũ
sentiet mala. Eccs.x.c. Labia insipiẽtl p̃cipitabũt ipsũ. Di/
lexisti inquã hęc: l O Lingua dolosa. i. o linguose t
dolose. Sz expssi ꝰ dic vocãs eũ: nõ tñ linguosuz/ sed ipsã lin/
guã dolosam: sic dicit: Dauus ẽ ipsum scelus. Et ẽ empha/
tica locutio: qñ denotant hoĩes a mẽbris in qb ꝰ maxime emi/
nent: vt patronꝰ pauperũ in causa/ dicit lingua pauperũ: fm
qō de seipso dicit Job. xxix.c. Oculus fui cęco/ pes claudo.
Alia lra hic habet: Dilexisti oia vba ad deuozandũ.
Et hęc sũt verba detractoria. Esa.ix.d. Unusq̃q̃ carnẽ bra/
chij fris sui vozabit. i. bonũ opꝰ p detractionẽ absumet. Ue
rba pręcipitatiõis/ etiã dicunt verba adulatiõis. Esa.ix.c.
Erũt q̃ beatificãt ppl'm istũ seducẽtes: t q̃ btificãt p̃cipitati.
Itẽ verba mali consiliarij/ dicunt verba p̃cipitationis. Job
xviij.b. Pręcipitabit eũ. i. impiũ/ psiliũ suũ. m Propte De ãtichristo
rea deus. Secũda pars: vbi agit de celeri fine iniq. Sup
enĩ egit de culpis maloz: hic agit de pęnis eozundẽ. Et pmo
põt legi de antichristo. Propterea. s. sup dicta: n De
destruet te in finem/ licet te pmittat ante finẽ regnare. De
destructione eius. Esa.xj.a. Spiritu labiozum suozum inter/
ficiet impium. ij. Thessal'.ij.b. Quẽ dñs iesus interficiet spi/
ritu ozis sui: et destruet illustratiõe aduẽtꝰ sui. o Euellet
te de tabernacl'o tuo. i. de gloria vana in q̃ es ad tpus: sic
hõ ad tpꝰ ẽ in tabnaculo. Euellet/ dico auferẽdo fęlicitatẽ:
Et emigrabit
Moraliter m Propterea deus tc. Hic incutit ti/ Moraliter
mozem pręlato male plantato/ dicens: Propterea: id est
ppt mala tua: n Deus destruet te i finem/ quasi ma/
le instructum seu statutum. o Et euellet te/ quasi malaz
plantam. Matth. xv.b. Omnis plantatio quam non plan/
tauit pater meus cęlestis/ eradicabitur. Job.xviij.c. Euellat
de tabernaculo suo fiducia eiꝰ: t calcet sup eũ q̃si rex interitꝰ.

a Et emigrabit / inferēdo pēnā ⁊ miseriā: b Et radicem tuā. i. mistros tuos. c De terra viuētiū / in q̄ nihil habebūt possessiōis. Vel ꝺ oīb⁹ malis q̄ antichristiani sūt dicit: Propterea deus destruet te i finem. Hic vt. ꝯ. dictū est / ponit pēnas maloꝝ. Prima pēna / ēkna ē. s. infernal. De q̄ dic: Deus destruet te in finez. i. irrecuperabilit. Ps. Tanq̄ vas figuli cōfringes eos. Esa. xxv. d. Triturabit moab sub eo sic terunt paleę i plaustro. Scdo agit ꝺ pēna temporali. Quę quadruplex est. Prima est amissio tpaliū: De qua sbdit: Euellet te: de temporib⁹ in q̄bus radicat⁹ eras: sicut dicit Job. v. a. Vidi stultū firma radice / ⁊ maledixi pulchritudini ei⁹ statī. Et Iere. xij. a. Quare via impioꝝ ꝓspat? Et post. Plātasti eos ⁊ radicē miserūt: ꝓficiūt ⁊ faciūt fructū. De his euellitur: qz oīa oportet eū relinquere. Job. xxvij. d. Diues cum dormierit nihil secū auferet ⁊c. Scda pēna ē amissio hui⁹ vitę. Vñ dic: Et emigrabit te. i. emigrare faciet ab hac vita. Job. xviij. c. Cōsumet brachia illi⁹ p̄genita mors. Tertia ē amissio societat⁹ sctōꝝ. Vñ adiūgit: De tabernaculo tuo vel suo: id est de ecclesia militāte. Prouer. xxvij. a. Sic auis trāsmigrās de nido suo: sic vir qui relinq̄t domū suā. Auis relinquēs nidū suū pdit totā pēnā quā posuerat in cōpositione nidi sui: sic hō moriēs. Job. xviij. c. Auellat de tabnacl⁹ suo fiducia ei⁹. Quarta ē amissio vitę ēkne. De q̄ addit: Et radicē tuā / euellet: de terra viuentium: id est faciet q̄ ibi nō mittet radicē. Job. xv. d. Nō ditabit / nec pseuerabit suba ei⁹: nec mittet in terra radicē suā / nec recedet a tenebris. Hic ponunt q̄tuor q̄ pñt adaptari illi q̄tuor q̄ in h̄ ꝯsu dicūt. Vel Radicē tuā. i. cupiditatē. j. Timoth. vj. b. Radix oīm malorū est cupiditas. Vel radix ē mala volūtas vel suggestio diaboli. Esa. xiiij. g. De radice colubri egrediet regul⁹.

Moraliter * a Et emigrabit te de tabernaculo tuo. i. de p̄latione tua. Esa. xxij. f. Expellā te ꝺ statiōe tua. b Et radicē tuā. i. nepotulos tuos. c De terra viuētiū. i. de eccl'a in q̄ sola viuētes debēt institui. Ps. Plātasti radices ei⁹ ⁊ impleuit terraz. Job. xviij. d. Deorsum siccent radices ei⁹. Iere. j. b. Posui te vt euellas: qꝺ male plantatū est: et destruas / qꝺ male ēdificatū est: ⁊ dispdas / qꝺ male ꝯgregatū est: ⁊ dissipes / qꝺ male incęptū est. d Videbūt iusti. Tertia pars vbi ostēdit irrisio reprobor q̄ fiet a sctis. Vñ dic: Videbūt iusti ⁊ timebūt: ⁊ sup eū ridebūt ⁊c. q. d. mala impiorum erūt ad vtilitatē iustor multiplicē. Primo: qz inde fiūt prudētiores. Qꝺ notat / cū dic: Videbūt. Prouer. xxj. b. Vultato pestilēte sapiētior erit paruulus. Videbūt / dico damnationē antichristi / vel cuiuslibet impij. Scda vtilitas ē: quia inde fiūt cautiores. Vñ addit: e Et timebūt. Job. xij. c. Cū sublat⁹ fuerit / timebūt angeli ⁊ territi purgabūt. Poeta. Fęlix quem faciunt aliena pericula cautū. Tertia ē: qz inde iudicāt malos irrisiōe dignos. Vñ subiūgit: f Et sup eū ridebūt. Ps. Qui habitat i cęl' irridebit eos. Eccl. xxvij. d. Illusio ⁊ ꝓpropatio supbor ⁊ vindicta: sic leo insidiabit illi. Quō aūt ridebūt / subiūgit: g Et dicēt: ecce hō. s. antichrist⁹ / q̄ nō de⁹ ꝯ hō est / licet deū se mētit⁹ fuerit. ij. Thessal'. ij. b. Extollit sup oē qꝺ ꝺr de⁹: aut qꝺ colit: ita vt i tēplo dei sedeat ostēdēs se tanq̄ sit de⁹. h Qui nō posuit deū adiutorē suū: ꝯ posuit eū aduersariū suū: ei. s. aduersādo: Vñ antichrist⁹ vocat. i. ꝓtrari⁹ christo. ij. Thessal'. ij. a. Hō pcti filij⁹ pditiōis q̄ aduersat ⁊ extollit ⁊c. Dico q̄ nō posuit ⁊c. i Sed sperauit i multitudie diuitiarū suarū / q̄s habebat ⁊ p q̄s multos ad se trahebat. m Et ꝓualuit i vanitate sua. i. licz van⁹ eēt ⁊ vana p̄dicaret: tm̄ ꝓualuit multos ad se trahēdo / sctōs pseqūdo: ⁊ etiā hellā et eno ch occidēdo: sic hab ek / Apocl. xj. a. Vel / Preualuit i vanitate sua. i. plus inuenit vanitat⁹ fideles decipiēdo. Vel ꝺ q̄libet impio dicit: b Ecce / q̄si oīb⁹ apparēs ad confusiōis exaggerationē: i Homo / ab humo. i. terren⁹ ⁊ carnalis. k Qui nō posuit deū adiutorē suū / sperando in eo: q̄ sicut sup in Ps. ꝺr: est ꝓtector oīm sperantiū in se: l Sed sperauit i multitudine diuitiarū suarū: ecce de⁹ auaroꝝ. Prouer. xj. d. Qui pfidit i diuitijs corruet. Ecech. vij. e. Et Soph. j. d. Argētum ⁊ aurū eor nō poterūt eos liberare in die furoris dñi. Alit dñe m Et ꝓualuit in vanitate sua. i. i acqrendo diuitias ⁊ trāsitoria amplectēdo: qꝺ vanū ⁊ ipsa vanitas ē. Vñ Eccl. ij. d. Peccatori dedit deus afflictionem ⁊ curam supfluam vt addat ⁊ ꝓgreget ⁊ tradat ei q̄ deo placuerit: sed ⁊ hoc vanitas et cassa sollicitudo mētis. n Ego aūt. Quarta pars: vbi dicit / quō boni se habeāt. q. d. dico q̄ malus sperauit in multitudine diuitiarū suarū: Ego autem / dicit ꝓba i ꝓsona iustor: q Speraui i misericordia dei / nō in diuitijs vt doech. Misericordia / dico duratura: r In ęternū et in sęculū ꝓsecuturū / sęculi. Vel / Speraui / non temporalit tm̄: sed in ęternū. j. Cor'. xv. c. Si in hac vita tm̄ sperātes sum⁹ in christo: miserabiliores sum⁹ oīb⁹ hoib⁹. Vel / Spaui i misericordia dei / nō pro terrenis quērēdis: ꝯ pro illis q̄ sunt in ęternū: Et in sęculū sęculi. i. ꝓ ęternis. n Ego aūt dico existēs p In domo dei. i. in ecclesia: o Sicut oliua fructifera. q. d. spero ex meritis p̄cedētib⁹ / videlicet ex merit⁹ fidei: q̄ p oliuā semp virētē intelligitur: ⁊ ex meritis boni opis / qꝺ p fructiferā notat. Vñ etiā cōpat iust⁹ oliuę: qz oliua radicē habet amarā ⁊ fructū dulcē: sic vir iustus q̄cq̄d de terra est ei sapit amarū: qꝺ aūt de cęlo est dulce. Unde de btō Augl. cantat. Displicebat ei q̄cq̄d agebat i sęculo p̄ dulcedine dei ⁊ decore dom⁹ ei⁹ quā dilexit. Similit pēnitentia habet radicē amarā. i. p̄ncipiū / ⁊ fructū dulcē: sicut dicit apl's Heb. xij. c. O is disciplina in p̄senti q̄dem videt nō esse gaudij ꝯ mgrozis / ecce radix: postea aūt fructū pacatissimū exercitatis p eam reddet iusticię / ecce fructū oliuę. Matth. iij. a. Pēnitentiā agite / ecce radix: appropinq̄bit enī regnū cęlor / ecce fruct⁹. Iere. xj. c. Oliuā vberē / pulchrā / fructiferā / speciosaz vocauit dñs nomē tuū. Hic tāgit duplicē pulchritudinem ⁊ duplicē vbertatē ꝓpt duplicē stolaz. Hypocritę autē licet videant oliuę: non tm̄ sunt oliuę sed oleastri: habētes baccas amaras: quia non consequent dulcedinē vitę ęternę: sed amaritudinē gehennalis pēnę. Unde dicitur / Matth. xxiij. c. Ve vobis scribę ⁊ pharisęi hypocritę: qui similes estis sepulchris dealbatis quę a foris parent hoib⁹ speciosa: int⁹ autem plena sūt ossib⁹ mortuor ⁊ oī spurcitia ⁊c. In fine ad remouendā arrogantiā oīa deo attribuit / dicens: s Confiteor tibi i sęculū: id est laudabo te semper: t Quia fecisti / hęc omnia. Vel sic / Fecisti / non dicit q̄d. q. d. bona innumerabilia. Lucl. j. e. Fecit mihi magna q̄ potens est. j. Cor'. ij. c. Oculus nō vidit / nec auris audiuit / nec in cor hominis ascendit quę prępauit deus his q̄ diligūt eum. Et quō posset nūerari etiā bonū tpale qꝺ dñs fac nobis? Quia vt habet Esa. xxvj. c. Oīa opa nr̄a opat⁹ es i nob dñe. Et Phil. ij. b. Ipse opat in nob et velle ⁊ pficere. Postea pmittit se pseueraturū in bono. Vñ addit: v Et expectabo nomen tuū. i. rem noīs tui / qꝺ est iesus / q̄ interp̄tat saluator. q. d. expectabo salutē ⁊ saluationē tuā quā facies i iudicio. Esa. xxx. d. De⁹ iudicij dñs: btī oēs q̄ expectāt eū. Vel sic: Expectabo nomē tuū: O de⁹ pater. i. filiū: qz sicut p nomē cōgscit q̄s: sic per filiū pater. Hūc expectāt iusti q̄si mercedem suā. Vñ in Ps. Et nūc q̄ est expectatio mea? Mōne dñs? Seū. Ps. 58. xlix. c. Salutare tuum expectabo dñe. Et quare expectabo? r Quoniam bonū est / hoc nomen: id est dulce et suaue: In conspectu: id est

Ps. 2. Ps. 79. Tertia pars Ps. 2. Ps. 58.

a et ēmigrabit te ꝺ tabnaculo tuo: et rādicē tuā dē terra viuentiū. Videbūt iusti ⁊ tumē būt: et sup eū ridebūt / ēt dicent: ecce hōmo q̄ nō posuit deū adiutorē suū. Sz sperauit i multitudie diuitiarū suaꝝ: et preualuit in vanitate sua. Ego aūt sicut oliua fructifera i domo dei: speraui i misericordia dei i ęternū ⁊ i sęculum sęculi. Confiteor tibi in sęculū quia fecisti: et expectabo nomen tuū: quoniā

Aliter

Alit dñe

a In cōspectu: id est in iudicio ⁊ estimatiōe: b Sanctoꝝ tuoꝝ: qui scilicet gustant suauitatem bonitatis eius: sicut gustauerat btūs Bernū. qui dicebat: quoniā christꝰ erat ei melos in aure/mel in ore/iubilus in corde. Ps. Gustate et videte quoniā suauis est dñs: beatꝰ vir q̄ sperat in eo. Quid autē est sperare in eū nisi expectare eum:

Ps. 33.

a b †bonū est i ꝓspectu sanctoꝝ tuoꝝ. In finē itellectꝰ dauid p amalech. Ps. LII

⁊ secundum

Expo. Ps. LII

c d Dixit insipiens. Titulꝰ. In finē intellectꝰ dauid pro amalech. Hic tangit historiā quē habetur. j. Reg. xxx. a. vbi dicitur q̄ absente dauid/amalechitē irruentes in sicelech paruam ciuitatē quaz dederat ei achis rex geth/expugnauerunt eam: ⁊ vxores ⁊ filios ⁊ animalia dauid captiuātes/succenderunt ciuitatē: Qd cū dauid reuertēs de exercitu achis cognouisset: persecutꝰ est amalechitas/ quos percussit ⁊ omnia sua liberauit ⁊ reduxit. Hic aūt psalmꝰ agit/nō d̄ historia ista: sed d̄ significato eiꝰ. Amalech enī interptat lingens terram: per qd significant amantes terrena: et maxime antichristus ⁊ complices eius: qui putantes deum absentem/dicētes deum non esse malozum punitozem vel bonozum remunerator: captiuabūt homines sicelech ciuitatis dauid: id est ecclesię: quaz persequunt tribꝰ persecutionib⁹ in vnam conflatis. Tunc enī hęretica pestis erit: ⁊ tyrānis trucidās martyres/⁊ falsozum fratrū simulatio. Sed dauid eam liberabit p/cussis amalechitis. Hanc percussionē ⁊ liberationem prequidens propheta i spiritu: hūc psalmū composuit: qui fere idē est verbis cum quodam pręcedente: sed differt titulo ⁊ materia: quia ibi agitur de primo aduētu: hic aūt de secundo. Ibi de iudęis: hic autem de antichristo. Et est sensus tituli talis. Intellectus dauid/mittens nos/in finem/ christum liberatozez ecclesię/ exprimitur in hoc psalmo. Intellectus dico/quem habuit: pro amalech: id est de persecutione ecclesię quā faciet antichristus ⁊ complices eius: sicut amalech fecit sicelech: et de liberatione quā faciet christus / sicut fecit dauid. Aug⁹. ponit pro amalech/ cęteris manētib⁹ † melech interpretat parturiens. Parturire autē frequent sumitur p partu laborare ⁊ non posse partum emittere. † Melech ergo intelligitur ecclesia: quę semper in pręsenti laborat: nec partꝰ fructū emittere potest. Unde apostolus Gal'. iiij. c. Filioli mei quos iterum parturio donec christus formetur i vobis. Et est sensus: Intellectus dauid/quē habuit: pro † melech: id est de ecclesia parturiēte vel volente/ mittēs nos/in christū finē/hic exprimit. Qui ergo loquit/ dauid est propheta. Materia de qua loquit/ est de secūdo aduentu. Intētio est roborare fideles scilicet ecclesiam. Modus. Tripertitus est psalmus. In prima parte increpat malos. In secunda cōminat per finem: ibi: Nonne scient. In tertia ostendit q̄ salus sit parturiēti ecclesię: ibi: Quis dabit. Primo ergo malos increpās/ dicit: c Dixit insipiens/antichristus: vel collectiue ponit pro oib⁹ antichristianis. d In corde suo/studio deliberatę malicię. Roma. j. c. Obscuratum est insipiēs cor eorum. Quid dixit? e Non est deus: qui scilicet mala puniat: Ecce magna insipiētia: qz initium sapientię timor dñi: Qui autē i corde suo dicit ipsum nō esse/non timet eū: ⁊ ita non habet principiū sapientię: ⁊ ideo omnino insipiēs. Item principiū in fide/est credere quia deus est: Juxta illud Heb'. xi. b. Credere oportet accedentem ad deum quia est: ⁊ inquirentib⁹ se remunerator sit. Ipsi ꝓ dicūt contrariū: Et qui errat i principijs/ d̄ necessitate errabit in principiatis. Et ideo vere insipiens est qui dicit q̄ non est deus. Et quia antichristꝰ ⁊ sui dicunt non esse deum/ nec timorem eius habēt: ideo necesse est vt in peccatis corruant: quia deficiente timore domini qui expellit peccatum: sicut dicitur Eccl. j. c. peccatum se ingerit. Unde addit: f Corrupti sunt ⁊c. In secundo enim aduentu erit maxima corruptio: quia vt habetur Matth'. xxiiij. b. Quoniā supabundabit iniqtas/refrigescet charitas multoꝝ. Sicut ⁊ in primo aduētu magna fuit corruptio: ꝓm illud Gen'. vj. b. Omis caro corrupat viā suā. Nota q̄ cōmutat numerū dicēdo prꝰ: Insipiēs: et postea/ Corrupti sūt: p qd notat/q̄ vnū tūc erit caput totiꝰ mali. s. antichristꝰ ⁊ multa mēbra eiꝰ. Corrupti sūt ꝗ p pctm carnis: g Et abominabiles facti sunt/p pctm spūs: maxime p supbiā: ꝓm illud Prouer. xvj. a. Abominatio dñi ē omis arrogās. Hęc ambo: h In iniqtatib⁹ suis: id ē in peccatis tam carnis q̄ spiritus: Et ita intēsa ⁊ extensa est corruptela: i Qz nō est. i. nullus ē in eis: k Qui faciat bonū. Uel/sic: Nō est: id est rarus est:

a b † bonū est i ꝓspectu sanctoꝝ tuoꝝ. In finē itellectꝰ dauid p amalech. Ps. LII

c d Dixit insipiens i corde suo: vt. s. nō est deus: h nō: k ē pur⁹ nō. Esa. xxxij. b. Fatuꝰ fatua loquet: et cor eiꝰ faciet iniqtatē. Hiere. v. c. Negauerūt dñm ⁊ dixerūt/nō est ipse. Esa. j. a. Cognouit bos possessorē suū ⁊c. f Corrupti sūt. Eodē modo exponit ꝗsus iste de iudęis: sic. s. de antichristianis.

Allegorice

c Dixit insipiēs. Moralit: Insipiēs ꝓprie d̄ diabolꝰ. De q̄ Hiere. xvij. b. In nouissimo suo iuenietꝰ insipiēs. Hic dixit: d In corde suo. i. i corde hoīs sibi subiecto p peccatū: e Nō est deus. Hoc enī fac hoīes opinari q̄ articuli fidei nō sūt: sic de eucharistia et d̄ iudicio ⁊ d̄ alijs. Uel fac dicere/ Nō est deus. i. vides. Eccl. xxiij. c. Omis hō q̄ trāsgredit lectū suū/ꝓtēnēs i aiaz suā: ⁊ dicēs q̄s me videt ⁊c. Job. xxiiij. c. Oculus adulteri obseruat caliginē: dicēs: nō me videbit oculus. Uel/ Nō est deus. i. currēs. i. festinās ad iudiciū. Hiere. iiij. e. Audiā vocē buccinę: qz stultꝰ ꝓpls me ñ cognouit: filij insipiētes sūt ⁊ vecordes. Suo/dicit: qz prꝰ aufert mores q̄ fidē extinguat. Hiere. ij. d. Filij mēpheos ⁊ thaneos cōstuprauerūt te vsq̄ ad verticē. q. d. et si corrupta sis p peccatū: tñ adhuc viget fides informis i ratiōe. Et quia ita suggerit diabolus q̄ deus non est qui iudicet ⁊ puniat/⁊ bonos remuneret: ideo iacēt homines diu in peccatis. Unde sequitur: f Corrupti sunt. q. d. illud Joel'. j. d. Computruerunt iumenta in stercore suo. Michęę. ij. c. Propē imundiciam eius corrumpet putredine pessima. Et per b g Abominabiles facti sunt in iniqtatibus suis: vt deus eos euomat: nec vltra retineat eos in ventre suo. Qd enī abominabile est/nauseam prouocat: ⁊ de ventre eijcit. Patiētia autem dicitur venter dei: i quo diu gerit peccatores. Unde Esa. xlvj. a. Audite me domus iacob: et omne residuum domus israel: qui portamini a meo vtero: q̄ gestamini a mea vulua: vsq̄ ad canos ego portabo. Et nota q̄ ea quę corpalit puocant nauseaz homini: prouocāt ⁊ spiritualit deo. Unde versus. Ebrietas/vertigo/mare/corruptio/ventus: Mauseat et quinq̄ sensibus id qd obest. De ebrietate. Job. xv. b. Abominabilis ⁊ inutilis homo qui bibit quasi aquam iniquitatē. De vertigine. Prouerb. xx. d. Abominatio est apud deum pondus ⁊ pondus. De mari. Prouerb. xvj. a. Abominatio dñi omnis arrogans. De corruptione dicit hic: Corrupti ⁊c. Et Esa. xlj. g. Abominatio est q̄ elegit vos. De vento. Hiere. xliij. d. Sion abomiata est aiā tua. De q̄nq̄ sensibus. De visu. Prouer. xv. c. Abominatio dñi/cogitationes malę. De auditu. Prouer. iij. d. Abominatio dñi/oīs illusor. De odoratu. Esa. j. d. Incēsum abominatio ē mihi. De tactu. Ps. Uirū sanguinū ⁊ dolosū abominabit dñs. De gustu/Apoc. iij. c. Utinā frigid⁹ esses aut calid⁹: ꝗ qz tepid⁹es/incipiā te euomere de ore meo. Corrupti sūt/hęretici ⁊ corruptores aiaꝝ ⁊ scꝑturarū: ⁊ antichristiani corrūpent ab antichristo: et ita corrupti sūt multi munerib⁹/ adulatiōib⁹/prauis doctrinis. Unde sup in alio Ps. Corrupti sūt ⁊ abominabiles facti sūt i studijs suis. Item corrupti sūt. i. corde rupti. Eccl. xxj. c. Cor fatui q̄si vas ꝓfractū ⁊c. Tales sūt hoēs schismatici ⁊ discordes. Hiere. v. b. Et ecce hi magi fregerūt vincula charitatis ⁊ obedientię ⁊ fęderā pacis. i Nō est q̄ faciat bonū. i. rarus est.

Moralitter.

Patiētia dicitur venter dei

Nota q̄ corporaliter hoī puocant nauseā spiritualit puocāt nauseam deo

Ps. 5.

Ps. 13.

* Uel/ Non ē qui